

Ülevaade Riigikogu XI koosseisu väliskomisjoni VII istungjärgu tööst

VII istungjärgul ajavahemikus 11. jaanuar kuni 17. juuni toimus 48 väliskomisjoni istungit, sealhulgas 19 ühisistungit, millest 2 olid avalikud ühisistungid Euroopa Liidu asjade komisjoniga Riigikogu konverentsisaalis ja 3 ühised väljasõiduistungid Riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi.

Väliskomisjon menetles VI istungjärgu jooksul 3 Vabariigi Valitsuse poolt algatatud seaduse eelnõu (660 SE; 731 SE; 732 SE).

Kevadperioodil korraldas väliskomisjon ühe ametliku töövisiidi: 1.-3. märtsil 2010 viibis väliskomisjoni delegatsioon töövisiidil Saksamaa Liitvabariigis. 13.-14. maini korraldas väliskomisjon Tartus kohtumise Läti ja Leedu parlamentide väliskomisjoni liikmetega.

Ühisistungid, väljasõiduistungid ja avalikud istungid

- 12.01.2010** Ühine väljasõiduistung riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi. Kuulati informatsiooni Eesti kaitseväge üksuste osalemisest rahvusvahelistel missioonidel, sh Afganistanis, Iraagis, Kosovos ning Bosnias ja Hertsegoviinas;
- 18.01.2010** Ühisistung riigikaitsekomisjoniga. Jätkati arutelu Eesti Vabariigi julgeolekupoliitika aluste uuendamise üle;
- 22.01.2010** Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eestiseisukohti 25.-26. jaanuari 2010 Euroopa Liidu üldasjade nõukogu ja välisasjade nõukogu istungil;
- 26.01.2010** Ühisistung keskkonnakomisjoniga. Kuulatikokkuvõtet Kopenhaageni kliimakohtumisest ja ülevaadet kliimaküsimustega tegelevate üksuste tegevusest;
- 05.02.2010** Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eestiseisukohti 11. veebruari Euroopa Ülemkogu mitteametlikul kohtumisel.
- 19.02.2010** Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eesti seisukohti 22.-23. veebruari 2010 Euroopa Liidu üldasjade nõukogu ja välisasjade nõukogu istungil;
- 26.02.2010** Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eesti seisukohti 5.-6. märtsi 2010 Euroopa Liidu välisministrite mitteametlikul kohtumisel;
- 08.03.2010** Ühisistung riigikaitsekomisjoniga. Tutvuti julgeolekupoliitika aluste eelnõu projektiga;
- 09.03.2010** Ühine väljasõiduistung riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi. Kuulati informatsiooni Eesti kaitseväge üksuste osalemisest rahvusvahelistel missioonidel, sh Afganistanis, Iraagis (NTM), Kosovos ning Bosnias ja Hertsegoviinas;
- 19.03.2010** Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eesti seisukohti 22. märtsi 2010 Euroopa Liidu üldasjade nõukogu ja välisasjade nõukogu istungil;
- 22.03.2010** Avalik ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eesti seisukohti 25.-26. märtsi Euroopa Ülemkogu kohtumisel;
- 06.04.2010** Väljasõiduistung Kadrioru lossi. Kohtumine Vabariigi Presidendiga.
- 23.04.2009** Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eesti seisukohti 26.-27. aprilli 2010 Euroopa Liidu üldasjade nõukogu ja välisasjade nõukogu istungil, kus osalevad ka kaitseministrid;
- 04.05.2010** Ühine väljasõiduistung riigikaitsekomisjoniga Kaitseväge Peastaapi. Kuulati informatsiooni Eesti kaitseväge üksuste osalemisest rahvusvahelistel missioonidel, sh Afganistanis, Iraagis (NTM), Kosovos ning Bosnias ja Hertsegoviinas;
- 07.05.2010** Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eestiseisukohti 10.-11. mai 2010 Euroopa Liidu üldasjade nõukogu ja välisasjade nõukogu istungil, kus osalevad ka arengukoostööministrid;
- 13.05.2010** Ühisistung Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoniga;
- 17.05.2010** Ühisistung põhiseaduskomisjoniga. Euroopa Liidu inimõiguste poliitika Lissaboni lepingu rakendamise järgselt: inimõigused kui osa ühisest välis- ja julgeolekupoliitikast;

11.06.2010 Ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eesti seisukohti 14. juunil 2010 toimuval Euroopa Liidu üldasjade nõukogu ja välisasjade nõukogu istungitel, kus osalevad ka arengukoostööministrid;

14.06.2010 Avalik ühisistung Euroopa Liidu asjade komisjoniga. Arutati Eestiseisukohti 17. juuni 2010 Euroopa Ülemkogu kohtumisel.

Väliskomisjon menetles juhtivkomisjonina:

- Vabariigi valitsuse poolt k.a 11. jaanuaril algatatud Eesti Vabariigi ja Tšehhi Vabariigi vahelise investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse lepingu muutmise ja lõpetamise kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu ([660 SE](#));
- Vabariigi Valitsuse poolt k.a 12. aprillil algatatud rassilise diskrimineerimise kõigi vormide kõrvaldamise rahvusvahelise konventsiooni artikli 14 lõike 1 alusel deklaratsiooni tegemise seaduse eelnõu ([731 SE](#));
- Vabariigi Valitsuse poolt k.a 12. aprillil algatatud Eesti Vabariigi valitsuse ja Kanada valitsuse noortevahetuse kokkuleppe ratifitseerimise seaduse eelnõu ([732 SE](#)).

Väliskomisjon:

- korraldas 11. veebruaril välispoliitika arutelu olulise tähtsusega riikliku küsimusena Riigikogu täiskogul;
- kuulas Vabariigi Valitsuse ülevaateid Eesti seisukohtadest Euroopa Ülemkogul, Euroopa Liidu üldasjade nõukogu ja välisasjade nõukogu istungitel ning Euroopa Liidu arengukoostööministrite kohtumisel ja andis Riigikogu arvamuse Eesti seisukohtade kohta;
- arutas Eesti välispoliitika eesmärgi Euroopa Liidu Hispaania eesistumise perioodil;
- kuulas ülevaadet 4.-5. veebruaril 2010 Istanbulis toimunud NATO kaitseministrite mitteametlikust kohtumisest;
- arutas Eesti seisukohti 24.-25. veebruari 2010 Euroopa Liidu kaitseministrite mitteametlikul kohtumisel;
- kuulas ülevaadet 22.-23. aprillil 2010 Tallinnas toimuva NATO välisministrite mitteametlikust kohtumise ettevalmistustest;
- arutas Riigikogu välissuhtlemise korraldust;
- kuulas ülevaadet Riigikogu ja Riigikogu Kantselei välissuhtlemise 2009. aasta eelarve täitmisest ja arutas 2010. aasta eelarvet;
- arutas Riigikogu välissuhtlemise 2011. aasta eelarvet;
- kohtus Euroopa Parlamendi väliskomisjoni liikme Tunne Kelamiga;
- kuulas ülevaadet Euroopa Liidu ja Vahemeremaade Parlamentaarse Assamblee (EMPA) Eesti delegatsiooni tegevusest;
- kuulas ülevaadet Balti Assamblee Eesti delegatsiooni tegevusest;
- kuulas ülevaadet Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (ENPA) Eesti delegatsiooni tegevusest;
- kuulas ülevaadet OSCE Parlamentaarse Assamblee (OSCE PA) Eesti delegatsiooni tegevusest;
- kuulas ülevaadet Parlamentidevahelise Liidu (IPU) Eesti delegatsiooni tegevusest;
- kuulas ülevaadet NATO Parlamentaarse Assamblee (NATO PA) Eesti delegatsiooni tegevusest;
- kuulas ülevaadet Lääne-Euroopa Liidu (WEU) Eesti delegatsiooni tegevusest.
- arutas välisministeeriumi valitsemisala 2011. aasta eelarvet;
- kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Suurbritannias ja Põhja-Iirimaa Ühendatud Kuningriigis;
- kuulas ära kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Prantsuse Vabariigis ja Monaco Vürstiriigis;
- kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Ungari Vabariigis, Sloveenia Vabariigis ja Horvaatia Vabariigis;

- kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Belgia Kuningriigis ja Luksemburgi Suurhertsogiriigis;
 - kuulas ära toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Portugali Vabariigis ja Maroko Kuningriigis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Austraalias ja Uus-Meremaal;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Jaapanis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Egiptuse Araabia Vabariigis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Soome Vabariigis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Itaalia Vabariigis, San Marino Vabariigis ja Maltal;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Iirimaa;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Läti Vabariigis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Valgevene Vabariigis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale India Vabariigis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Iisraeli Riigis ja Montenegro Vabariigis, resideerimisega Tel Avivis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku, alalise esindaja ametikohale Ühinenud Rahvaste Organisatsioon juures, resideerimisega New Yorgis;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku, alalise esindaja ametikohale Lääne-Euroopa Liidu (WEU) juures ning Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku, alalise esindaja ametikohale Poliitika- ja Julgeolekukomitees Euroopa Liidu juures;
 - kuulas ära ja toetas kandidaati Eesti Vabariigi erakorralise ja täievolilise suursaadiku ametikohale Tšehhi Vabariigis;
-
- korraldas välisministri osalusel arutelu Eesti välispoliitikat puudutavatel teemadel;
 - arutas Eesti arengukoostöö prioriteete;
 - kuulas ülevaadet Eesti Välispoliitika Instituudi tegevusest ja arutas instituudi tulevikku;
 - jätkas arutelu Eesti Vabariigi julgeolekupoliitika aluste uuendamise teemal;
 - arutas Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika hetkeseisu ja tulevikku;
 - jätkas kuulamiste sarja Eesti välismajanduspoliitika teemal: Eesti välisinvesteeringute ja ekspordi tegevuskava 2009-2011 „*Made in Estonia*“ elluviimine;
 - arutas Eesti ettevalmistusi k.a 1. maist kuni 31. oktoobrini Hiinas Šhangais toimuvaks maailmanäituseks World EXPO 2010;
 - kuulas ülevaadet välisministeeriumi tegevusest Aafrika suunal;
 - kuulas ülevaadet Euroopa Liidu välisteenistuse loomisest.;
 - kuulas ülevaadet eurotsooni hetkeseisust ja tulevikust;
 - korraldas arutelu kultuuridiplomaatia teemal: kuulas ülevaadet välisministeeriumi ja kultuuriministeeriumi tegevusest;
 - arutas NATO uut strateegilist kontseptsiooni ja ekspertide grupi raportit;
 - arutas Euroopa Liidu ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika parlamentaarse kontrolli pärast Lissaboni lepingu jõustumist ja kujundas väliskomisjoni seisukoha;
 - kuulas ülevaadet Euroopa Liidu inimõiguste poliitikast Lissaboni lepingu rakendamise järgselt: inimõigused kui osa ühisest välis- ja julgeolekupoliitikast;
 - kuulas ülevaadet arengutest Eestile olulistel teemadel ÜRO 64. Peaassamblee ajal;
 - kuulas ülevaadet relvastuskontrolli kohta (tuumarelvade leviku tõkestamise lepingu ülevaatekonverents);

- kuulas kokkuvõtet Kopenhaageni kliimakohtumisest ja ülevaadet kliimaküsimustega tegelevate üksuste tegevusest;
- kuulas ülevaadet Eesti-Saksa suhetest;
- kuulas ülevaadet Eesti-Hiina suhetest;
- kuulas ülevaadet poliitilistest ja majanduslikest arengutest Lätis;
- kuulas informatsiooni 17. jaanuaril toimunud Ukraina presidendi valimistest;
- kuulas ülevaadet 7. veebruaril toimunud Ukraina presidendi valimiste teisest voorust;
- arutas Venemaa ja Ukraina suhete mõju energiatarnete julgeolekule;
- kuulas ülevaadet Ameerika Ühendriikide sise- ja välispoliitikast;
- kuulas ülevaadet arengutest Lähis-Idas;
- kuulas ülevaadet arengutest Kesk-Aasia regioonis.

Välissuhtlus

Väliskomisjoni visiivid:

01.-03.03 Väliskomisjoni töövisiit **Saksamaa Liitvabariiki**. Visiidi käigus kohtuti Bundestagi väliskomisjoni esimehe Ruprecht Polenzi ja teiste väliskomisjoni liikmetega. Arutelu all olid rahvusvahelise julgeolekupoliitika teemad, samuti Euroopa Liidu idapartnerlus, Euroopa Liidu ja NATO laienemine ning energiajulgeolek. Delegatsioon kohtus ka Bundestagi Balti-Saksa sõprusgrupi esimehe Christel Happach-Kasani, Saksamaa liidukantsler Angela Merkeli välispoliitika nõuniku Christoph Heusgeni ja Saksa välisministeeriumi poliitika planeerimise osakonna juhataja Markus Edereriga. Samuti vahetati mõtteid erinevate mõttekodade esindajatega: *the German Marshall Fund, Stiftung Wissenschaft und Politik* ja *Körber-Stiftung*. Väliskomisjoni visiidil osalesid komisjoni esimees Sven Mikser, liikmed Valdur Lahtvee, Silver Meikar, Marko Mihkelson ja Toomas Varek.

13.-14.05 Väliskomisjon korraldas Tartus **Balti riikide parlamentide väliskomisjonide kohtumise**. Kahepäevase kohtumise keskmes olid julgeolekupoliitika küsimused: NATO uue strateegilise kontseptsiooni koostamine ning Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika teostamine ning parlamentaarne kontroll. Kolme parlamendi väliskomisjoni liikmed külastasid Balti Kaitsekolledžit ning kohtusid Tartu Ülikooli riigiteaduste üliõpilastega. Balti väliskomisjonide kohtumisel osalesid Riigikogu väliskomisjonist Sven Mikser, Enn Eesmaa ja Silver Meikar.

Väliskomisjoni esimehe välislähetused:

Väliskomisjoni esimees **Sven Mikser** osales:

- **13.-14.01** Oslos NATO uue strateegilise kontseptsiooni seminaril NATO PA raportöörina;
- **23.-30.01** Washingtonis ja Tampas NATO PA kaitse- ja julgeolekukomitee töös;
- **04.-07.02** Saksamaal Müncheni Julgeolekukonverentsi raames toimunud julgeolekupoliitika ümarlinal;
- **21.-24.02** Washingtonis NATO uue strateegilise kontseptsiooni seminaril;
- **01.-03.03** väliskomisjoni töövisiidil Saksamaa Liitvabariiki;
- **03.-05.03** Helsingis NATO uue strateegilise kontseptsiooni seminaril;
- **05.-07.03** Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis toimunud NATO uue strateegilise kontseptsiooni seminaril;
- **26.-30.03** Memphises NATO PA alalise komitee töös;
- **13.04** Brüsselis NATO peasekretäri Anders Fogh Rasmusseniga;
- **22.-29.04** NATO Afganistani visiidil;
- **28.05.-01.06** Riias NATO PA kevadistungis töös;
- **06.-07.06** Lätis Põhjamaade ja Balti riikide parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumisel;
- **11.-13.06** Berliinis ettekandega julgeolekupoliitika ümarlinal (Munich Young Leaders 2010).

Väliskomisjoni liikmete välislähetused:

Väliskomisjoni aseesimees **Enn Eesmaa** osales:

- **24.-27.02** Madridis Euroopa Liidu parlamentide väliskomisjonide esimeeste kohtumisel;
- **02.-10.04** Riigikogu esimehe ametlikul visiidil India Vabariiki;

Väliskomisjoni liige **Ivi Eenmaa** osales:

- **23.03.-02.04** Bangkokis Parlamentidevahelise Liidu 122. Assamblee töös ja 12+ geopoliitilise grupi kohtumisel;

Väliskomisjoni liige **Raivo Järvi** osales:

- **10.-15.03** Ammanis Euromedi PA 6. täiskogu istungil;
- **02.-10.04** Riigikogu esimehe ametlikul visiidil India Vabariiki;
- **07.-09.06** Euroopa Liidu asjade komisjoni tutvumisvisiidil Brüsselis Belgia Euroopa Liidu eesistumise plaanidega;

Väliskomisjoni liige **Valdur Lahtvee** osales:

- **25.01** Kopenhaagenis Balti riikide ja Põhjamaade maailmapangateemalisel parlamentaarsel foorumil;
- **01.-03.03** väliskomisjoni töövisiidil Saksamaa Liitvabariiki;
- **18.-21.03** Barcelonas Euroopa Rohelise Partei töökoosolekul;
- **27.04-01.05** Berliinis George C. Marshalli Keskuse korraldatud konverentsil "Euroopa julgeoleku dialoog ja relvastuskontroll";
- **02.-04.06** Brüsselis Euroopa Parlamendi korraldatud Euroopa välisteenistuse teemalisel arutelul;

Väliskomisjoni liige **Silver Meikar** osales:

- **23.-29.01** Strasbourgis ENPA 2010. aasta istungijärgu 1. osaistungi töös;
- **26.-28.02** Berliinis F. Naumanni Fondi korraldatud Idapartnerluse alasel seminaril;
- **01.-03.03** väliskomisjoni töövisiidil Saksamaa Liitvabariiki;
- **03.-07.03** Izmiris ENPA poliitikakomitee Lähis-Ida allkomitee istungil;
- **28.03.-01.04** Garmisch-Partenkirchenis George C. Marshalli Keskuse korraldatavatel julgeolekualastel kursustel;
- **25.-30.04** ENPA 2010. aasta istungijärgu 2. osaistungi töös;
- **05.-08.05** esines kõnega Brüsselis toimunud avalikul kuulamisel "Inimõiguste olukorrast Tiibetis pärast Pekingi olümpiamänge";
- **31.05.-02.06** Pariisis ENPA poliitikakomitee töös;

Väliskomisjoni liige **Marko Mihkelson** osales:

- **01.-03.03** väliskomisjoni töövisiidil Saksamaa Liitvabariiki;
- **03.-06.03** Madridis Euroopa Liidu liikmesriikide ELAKi esimeeste kohtumisel;
- **13.-19.04** Roomas kohtumistel Itaalia Esindajatekoja ja Senati Euroopa Liidu asjade komisjonide liikmetega;
- **28.-29.04** Pariisis CLUB 27 koosolekul;
- **19.-23.05** Washingtonis sõnavõtuga konverentsil "NATO evolutsioon: 2010 strateegiline kontseptsioon ja tulevik";
- **26.05.-02.06** Madridis energiajulgeoleku alasel ja Venemaa teemalisel kohtumisel Hispaania välispoliitika mõttekojas ja COSACi konverentsil;
- **07.-09.06** Euroopa Liidu asjade komisjoni tutvumisvisiidil Brüsselis Belgia Euroopa Liidu eesistumise plaanidega;

Väliskomisjoni liige **Toomas Varek** osales:

- **28.-30.01** Haagis konverentsil "Euroopa Liidu vahendite kasutamise vastutuse parandamine EL liikmesriikides";
- **01.-03.03** väliskomisjoni töövisiidil Saksamaa Liitvabariiki;

Väliskomisjoni liige **Vladimir Velman** osales:

- **07.-14.02** Beirutis Parlamentaarsete Õigeusu Assamblee konverentsil;
- **07.-10.04** Moskvas rahvusvahelisel konverentsil "65 aastat võidupäevast".

Väliskomisjoni liikmetega kohtunud välisriikide, rahvusvaheliste ja teiste organisatsioonide esindajad:

- Väliskomisjon korraldas **Eesti, Läti ja Leedu parlamentide väliskomisjonide** delegatsioonide kohtumise Tartus, mille keskmes olid julgeolekupoliitika küsimused: NATO uue strateegilise kontseptsiooni koostamine ning Euroopa Liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika teostamine ning parlamentaarne kontroll. Kolme parlamendi väliskomisjoni liikmed külastasid Balti Kaitsekolledžit ning kohtusid Tartu Ülikooli riigiteaduste üliõpilastega;
- Afganistani diplomaatide delegatsioon;
- Ameerika Ühendriikide suursaadik **T.E hr Michael C. Polt**;
- Colombia suursaadik **T.E hr J.A.Barrantes Ulloa**;
- Egiptuse suursaadik **T.E hr Massoum Marzouk**;
- Euroopa Komisjoni kaubandusdirektoraadi asedirektor **Peter Balas**;
- Filipiinide suursaadik **T.E pr Maria Zeneida Angara Collinson**;
- Gruusia suursaadik **T.E hr Ruslan Abashidze**;
- Itaalia saatkonna I sekretär **Andrea Pompermaier**;
- Jaapani suursaadik **T.E hr Hideaki Hoshi**;
- NATO uue strateegilise kontseptsiooni ekspertrühma liikmed **Marie Gervais-Vidricaire, Hans-Friedrich von Ploetz** ja **Aivis Ronis**;
- Palestiina välisminister
- Poola suursaadik **T.E hr Tomasz Chłóń**;
- Türgi Euroopa Liidu asjade minister **Egemen Bağış**;
- Türgi suursaadiku **T.E pr Aysenur Alpaslan**;
- Taani suursaadiku **Uffe A. Balslev**.

Ülevaate koostas väliskomisjoni konsultant Riin Lippur, juuni 2010